

OSLO, 21. september 1976.
Jnr. 277-F-76. EW/IG

Førstekonservator Martin Blindheim
Oldsaksamlingen
Frederiksgt. 2
O s l o 1

Besøk i Torpo stavkirke.

Foreningen er gjort kjent med at to konservatorer fra Oldsaksamlingen nylig har besøkt Torpo stavkirke for bl.a. å studere baldakinen.

Vi ser positivt på at man ønsker å foreta slike undersøkelser mens det står stillaser i kirken, men må be om at man for fremtiden først henvender seg til foreningen for en tillatelse til å besøke dens eiendommer mens reparasjonsarbeider pågår. Oldsaksamlingen har ingen formell rett til å foreta undersøkelser i Torpo stavkirke når denne er avstengt og spesielt i dette tilfelle fordi vi har pålagt vår tilsynshavende å holde kirken stengt frem til 5. oktober for alle personer da det er foretatt råtekonservering av deler av interiøret med meget giftige kjemikalier. Et opphold i kirken før 5. oktober er forbundet med en viss helsefare. Dette kunne Oldsaksamlingen har fått nærmere rede på ved en henvendelse til foreningens hovedkontor og likeledes at stillasene vil stå i kirken frem til mai 1977 på grunn av oppmålingsarbeider.

Vi håper at man i fremtiden kan unngå slike kjedelige episoder ved at Oldsaksamlingen informerer foreningen om studiebesøk i dens eiendommer.

Vennlig hilsen
for **FORENINGEN TIL NORSKE
FORTIDSMINNESMERKERS BEVARING**

Einar Wexelsen
Einar Wexelsen.

Foreningen til norske fortidsminners-
merkers bevaring
Hovedsekretar Einar Wexelsen
Dronningensgt. 11
OSLO 1

28. september 1976
MB/EH

Oldsaksamlingen har mottatt Deres klage over at tre personer fra Oldsaksamlingen har besøkt Torpo stavkirke, bl.a. for å studere den malte baldakinen - uten på forhånd å ha underrettet Foreningen om dette og innhente Deres tillatelse til dette besøk.

Som mangeårig medlem av Foreningen er jeg fullstendig klar over at Foreningens eiendommer må tas vare på på en betryggende måte - og at uvedkommende personer ikke bør forstyrre et arbeid som pågår.

Nå må jeg innrømme at jeg - dels på grunn av mitt medlemskap, dels på grunn av at jeg gjennom mange år utallige ganger har besøkt stavkirkene - ikke helt ut betrakter meg som uvedkommende. Jeg har kunnet være til hjelp for oppsynspersoner på forskjellig vis med opplysninger og annet som de ba om.

I dette tilfelle forekommer det meg at Deres klage tildels hviler på et sviktende grunnlag, ettersom vårt besøk i Torpo stavkirke fant sted før sprøytingen av kirken og derfor ikke betød noen fare for noen av de impliserte. For det annet har hverken Riksantikvarens folk, som arbeidet i kirken, eller oppsynsstaben gjort oppmerksom på at vårt besøk ikke var ønskelig.

For det tredje gjalt besøket ikke primært baldakinen, men var et siste besøk for materialpublikasjonen "Stavkirkeportaler og andre utskjæringer i stavkirkene", som Forskningsrådet finansierer - og som jeg er prosjektleder for. Adskillige ganger i de foregående år har jeg kontaktet Foreningen i anledning av dette prosjekt, dels for å få tillatelse til å fotografere i kirkene, dels for å få opplysning av forskjellig slag - noe som alltid er blitt gitt meg til min fulle tilfredsstillelse. Tidligere gitte tillatelser oppfattet jeg etterhånden som mer generelle tillatelser, slik at det ikke skulle være nødvendig hver eneste gang å underrette Foreningen om et besøk i en av Foreningens kirker. Det er mulig dette resonnement var feil.

I tilfellet Torpo var det en meget stor overraskelse å oppdage at det var reist stillaser i kirken. Vi ville gjerne ha benyttet disse stillaser på et tidligere tidspunkt, men fordi vi ikke visste at de var

der, var dette ikke mulig.

Vårt besøk gjaldt fotografering av maskene på toppen av søylene. Det ble utført i all hast den 14. og 15. september, fordi kirken skulle sprøytes torsdag, den 16. Med som hjelp for fotografen var to personer fra malerikonserveringsavdelingen, som samtidig ønsket å se lakkakinen på nært hold. Noe inngående studium av baldakinen var ikke mulig på den korte tiden.

Av det foregående vil det fremgå at besøket i Torpo stavkirke ikke var til sjenanse hverken for sprøytingen eller for de personer fra Riksantikvaren som arbeidet i kirken.

Samtidig fikk portalprosjektet de nødvendige opptak som ikke fantes tidligere. Vi var derfor takknemlig for å kunne benytte de stillaser som gjorde disse opptak mulig. Besøket var følgelig ikke noe stort anlagt studiebesøk i en helsefarlig kirke, men en nødvendig arbeidsoperasjon.

Jeg håper De herved har fått et litt annet bilde av det påklagede "studiebesøk".

Formelt sett har De naturligvis helt rett i å beklage at vi ikke har søkt om tillatelse til å besøke kirken, men dette ble ikke gjort på grunn av den korte tid som sto til disposisjon.

Vi ville være takknemlig for å bli underrettet hver gang Foreningen reiser stillaser i sine stavkirker - for å kunne utnytte en slik anledning til nærmere studium.

Med vennlig hilsen

Martin Blindheim
Førstekonservator